

31999L0070

10.7.1999

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

L 175/43

DIREKTIVA SVETA 1999/70/ES**z dne 28. junija 1999****o okvirnem sporazumu o delu za določen čas, sklenjenem med ETUC, UNICE in CEEP**

SVET EVROPSKE UNIJE JE–

konkurenčna ter da bi dosegli potrebno ravnotežje med prožnostjo in varnostjo.

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 139(2),

- (7) Komisija se je skladno s členom 3(2) Sporazuma o socialni politiki posvetovala z delodajalci in delojemalci o možnih smereh delovanja Skupnosti v zvezi z gibljivim delovnim časom in varnostjo zagotovljenega delovnega mesta.

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Ob začetku veljavnosti Amsterdamske pogodbe so bile določbe Sporazuma o socialni politiki, ki je priloga Protokola o socialni politiki, ki je priloga Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, zajete v njene člene od 136 do 139.

- (8) Komisija je po takšnem posvetovanju ugotovila, da so ukrepi Skupnosti zaželeni, se je skladno s členom 3(3) omenjenega Sporazuma ponovno posvetovala z delodajalci in delojemalci o vsebini predvidenega predloga.

- (2) Delodajalci in delojemalci (socialni partnerji) lahko skladno s členom 139(2) Pogodbe skupaj zahtevajo, da se sporazumi na ravni Skupnosti izvajajo s sklepom Sveta na predlog Komisije.

- (9) Splošne medpanožne organizacije, namreč Združenje evropskih industrijskih in delodajalskih konfederacij (UNICE), Evropski center za podjetja z javno udeležbo (CEEP) in Evropska konfederacija sindikatov (ETUC), so v skupnem pismu z dne 23. marca 1998 obvestile Komisijo o svoji želji, da sprožijo postopek, predviden v členu 4 omenjenega sporazuma; v skupnem pismu so Komisijo zaprosile za podaljšano obdobje treh mesecev; Komisija je ugodila zaprosilu s podaljšanjem pogajalskega roka do 30. marca 1999.

- (3) Točka 7 Listine Skupnosti o temeljnih socialnih pravicah delavcev med drugim določa, da „mora dokončno oblikovanje notranjega trga izboljšati življenjske in delovne pogoje delavcev v Evropski skupnosti. Ta proces mora biti rezultat usklajevanja teh pogojev, pri čemer se ohranjajo izboljšave, zlasti v zvezi z oblikami zaposlovanja, ki jih ne urejajo pogodbe za nedoločen čas, kot so denimo pogodbe za določen čas, delo s krajšim delovnim časom, začasno delo in sezonsko delo“.

- (10) Omenjene medpanožne organizacije se dne 18. marca 1999 sklenile okvirni sporazum o delu za določen čas; Komisiji so predložile skupno zahtevo, da ta sporazum uresniči s Sklepom Sveta na podlagi predloga Komisije, skladno s členom 4(2) Sporazuma o socialni politiki.

- (4) Svet se ni mogel odločiti o predlogu direktive o določenih delovnih razmerjih v zvezi z izkrivljanjem konkurence ⁽¹⁾ niti o predlogu direktive o določenih delovnih razmerjih v zvezi z delovnimi pogoji ⁽²⁾.

- (11) Svet je v svoji resoluciji z dne 6. decembra 1994 o „določenih vidikih socialne politike Evropske unije: prispevek h gospodarski in socialni konvergenci v Uniji“ ⁽³⁾ zaprosil delodajalce in delojemalce, da izkoristijo priložnost za sklenitev sporazumov, saj so praviloma bližji družbeni resničnosti in socialnim problemom.

- (5) Evropski Svet je v svojih sklepih z zasedanja v Essnu poudaril potrebo po sprejetju ukrepov, ki bi „povečali zaposlitveno intenzivnost rasti, zlasti s prožnejšo organizacijo dela na način, ki izpolnjuje želje delavcev in zahteve konkurence“.

- (12) Podpisnice so v preambuli okvirnega sporazuma o delu s krajšim delovnim časom, sklenjenega 6. junija 1997, objavile namero o preučitvi potrebe po podobnih sporazumih v zvezi z drugimi oblikami prožnega dela.

- (6) Resolucija Sveta z dne 9. februarja 1999 o Smernicah za zaposlovanje iz leta 1999 poziva socialne partnerje na vseh ustreznih ravneh, naj s pogajanjem dosežejo sporazume za posodabljanje organizacije dela, vključno s prožnimi oblikami dela, da bi postala podjetja produktivna in

- (13) Delodajalci in delojemalci so želeli posvetiti posebno pozornost delu za določen čas, obenem pa so izrazili namero o preučitvi potrebe po podobnem sporazumu v zvezi z začasnim delom prek zaposlitvene agencije.

⁽¹⁾ UL C 224, 8.9.1990, str. 6. in UL C 305, 5.12.1990, str. 8.

⁽²⁾ UL C 224, 8.9.1990, str. 4.

⁽³⁾ UL C 368, 23.12.1994, str. 6.

- (14) Podpisnice so želele skleniti okvirni sporazum o delu za določen čas, ki bi opredelil splošna načela in minimalne zahteve za pogodbe o zaposlitvi in delovnih razmerjih za določen čas; podpisnice so izrazile željo po izboljšanju kakovosti dela za določen čas z zagotavljanjem uporabe načela nediskriminacije in vzpostavitvijo okvira, ki bi preprečeval zlorabe, izhajajoče iz veriženja pogodb o zaposlitvi ali delovnih razmerij za določen čas.
- (15) Ustrezni instrument za izvajanje okvirnega sporazuma je direktiva v smislu člena 249 Pogodbe; ta torej zavezuje države članice glede rezultatov, ki jih je treba doseči, prepušča pa jim izbiro oblike in načinov.
- (16) Skladno z načeli subsidiarnosti in sorazmernosti, kot jih določa člen 5 Pogodbe, države članice ne morejo dovolj, Skupnost pa ne bolje doseči ciljev te direktive; slednja se omejuje na minimum, potreben za doseganje teh ciljev, in ne presega potrebnega za ta namen.
- (17) Kar zadeva izraze uporabljene v okvirnem sporazumu, ki niso natančno določeni, omogoča ta direktiva državam članicam, da jih opredelijo skladno z nacionalno zakonodajo ali običaji, kakor je to v drugih direktivah o socialnih zadevah, ki uporabljajo podobne izraze, če te opredelitve spoštujejo vsebino okvirnega sporazuma.
- (18) Komisija je skladno s svojim Sporočilom z dne 14. decembra 1993 glede uporabe sporazuma o socialni politiki in skladno s svojim Sporočilom z dne 20. maja 1998 o prilagajanju in spodbujanju socialnega dialoga na ravni Skupnosti pripravila predlog direktive, ob upoštevanju predstavnškega statusa pogodbenic, njihovega mandata in pravne veljavnosti vsake določbe okvirnega sporazuma; pogodbenice skupaj imajo zadosten predstavnški status.
- (19) Komisija je Evropski parlament in Ekonomsko-socialni odbor obvestila tako, da jima je poslala besedilo sporazuma, skupaj s predlogom direktive in pisno obrazložitvijo, skladno s svojim sporočilom glede izvajanja Protokola o socialni politiki.
- (20) Dne 6. maja 1999 je Evropski parlament sprejel Resolucijo o okvirnem sporazumu med socialnimi partnerji.
- (21) Izvajanje okvirnega sporazuma prispeva k uresničevanju ciljev iz člena 136 Pogodbe–

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Namen te direktive je uveljaviti okvirni sporazum o pogodbah za določen čas, sklenjen dne 18. marca 1999 med splošnimi medpanožnimi organizacijami (ETUC, UNICE in CEEP), ki je priloga tej direktivi.

Člen 2

Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 10. julija 2001 ali zagotovijo, da najpozneje do omenjenega datuma delodajalci in delojemalci po dogovoru uvedejo potrebne ukrepe, pri čemer jih morajo države članice uvesti tako, da bodo vedno lahko zagotavljale rezultate, ki jih nalaga ta direktiva. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice imajo na voljo, če je to potrebno ter po posvetovanju z delodajalci in delojemalci, največ eno leto za upoštevanje posebnih težav ali za izvajanje kolektivne pogodbe. O takih okoliščinah takoj obvestijo Komisijo.

Države članice naj se v sprejetih predpisih iz prvega odstavka sklicujejo na to direktivo ali pa naj sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

Člen 3

Ta direktiva začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

Člen 4

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Luxembourg, 28. junija 1999

Za Svet

Predsednik

M. NAUMANN

PRILOGA

Okvirni sporazum ETUC-UNICE-CEEP**o delu za določen čas****Preambula**

Ta okvirni sporazum prikazuje vlogo, ki jo lahko imajo socialni partnerji pri Evropski strategiji zaposlovanja, sprejeti na izrednem zasedanju leta 1997 v Luksemburgu, in ker sledi okvirnemu sporazumu o delu s krajšim delovnim časom, dodatno prispeva k doseganju boljšega ravnotežja med „prožnostjo delovnega časa in varnostjo delavcev“

Podpisnice sporazuma se zavedajo, da pogodbe za nedoločen čas so in bodo splošna oblika delovnega razmerja med delodajalci in delavci. Zavedajo se tudi, da pogodbe o zaposlitvi za določen čas v nekaterih okoliščinah ustrezajo potrebam delodajalcev, pa tudi delavcev.

Ta sporazum določa splošna načela in minimalne zahteve v zvezi z delom za določen čas, pri čemer upošteva, da se mora podrobna uporaba ravnati po posebnih nacionalnih, sektorskih in sezonskih razmerah. Kaže pripravljenost

socialnih partnerjev, da vzpostavijo splošni okvir za zagotavljanje enake obravnave delavcev, zaposlenih za določen čas, tako da jih ščitijo pred diskriminacijo, in za uporabo pogodb o zaposlitvi za določen čas po načelih, ki so sprejemljiva za delodajalce in delavce.

Ta sporazum velja za delavce, zaposlene za določen čas, z izjemo tistih, ki jih zaposlitvena agencija začasno delo da na razpolago uporabniškemu podjetju. Namen pogodbenic je preučiti potrebo po podobnem sporazumu v zvezi

z začasnim delom prek zaposlitvene agencije.

Ta sporazum se nanaša na pogoje zaposlovanja delavcev, zaposlenih za določen čas, pri čemer se upošteva, da o zadevah v zvezi z obveznim socialnim varstvom odločajo države članice. V tem pogledu socialni partnerji upoštevajo Deklaracijo o zaposlovanju, sprejeto na zasedanju Evropskega sveta leta 1996 v Dublinu, v kateri je med drugim poudarjena potreba po razvoju za zaposlovanje prijaznejšega sistema socialne varnosti z „razvijanjem sistemov socialnega varstva, ki bodo sposobni prilagajanja novim vzorcem dela in ki bodo osebam, ki opravljajo takšno delo, zagotavljali ustrezno varstvo“ Podpisnice sporazuma ponovno poudarjajo stališče, izraženo v sporazumu o delu s krajšim delovnim časom iz leta 1997, da morajo države članice omenjeno deklaracijo nemudoma uresničiti.

Poleg tega je ugotovljeno, da so v poklicnih sistemih socialnega varstva potrebne novosti za prilagoditev sedanjim razmeram in zlasti za to, da se zagotovi prenosljivost pravic.

ETUC, UNICE in CEEP zahtevajo, da Komisija predloži ta okvirni sporazum Svetu, ki naj sklene, da postanejo te zahteve zavezujoče v državah članicah podpisnicah Sporazuma o socialni politiki, ki je priloga Protokola št. 14 o socialni politiki, ki je priloga Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti.

Podpisnice tega sporazuma prosijo Komisijo, naj v svojem predlogu za izvajanje sporazuma od držav članic zahteva, da sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s sklepom Sveta, v dveh letih po sprejetju tega sklepa ali zagotovijo ⁽¹⁾, da socialni partnerji s sporazumom sprejmejo potrebne ukrepe do konca tega obdobja. Države članice imajo lahko, če je to potrebno in po posvetovanju s socialnimi partnerji, upoštevajo posebne težave ali izvajanje kolektivne pogodbe, največ še eno dodatno leto za uskladitev s to določbo.

Podpisnice tega sporazuma zahtevajo, da se države članice, preden prevzamejo kakršenkoli zakonski ali drug predlog za usklajevanje s sedanjim sporazumom, posvetujejo s socialnimi partnerji.

Brez vpliva na vlogo nacionalnih sodišč in Sodišča Evropskih skupnosti, podpisnice tega sporazuma zahtevajo, da Komisija vse zadeve, povezane z razlago tega sporazuma na evropski ravni, najprej predloži njim, da izrazijo svoje mnenje.

Splošne ugotovitve

1. Ob upoštevanju Sporazuma o socialni politiki, ki je priloga Protokola št. 14 o socialni politiki, ki je priloga Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti, ter zlasti člena 3(4) in člena 4(2) omenjenega sporazuma;
2. ker člen 4(2) Sporazuma o socialni politiki določa, da se sporazumi, sklenjeni na ravni Skupnosti, lahko izvajajo na skupno zahtevo podpisnic s sklepom Sveta, sprejetim na predlog Komisije;

⁽¹⁾ V smislu člena 2(4) Sporazuma o socialni politiki, ki je priloga Protokola št. 14 o socialni politiki, ki je pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti.

3. ker je Komisija v drugem dokumentu s posvetovanja o prožnosti delovnega časa in varnosti delavcev izrazila namero, da bo predlagala pravno zavezujoč ukrep Skupnosti;
4. ker je Evropski parlament v svojem mnenju k predlogu direktive o delu s krajšim delovnimi časom povabil Komisijo, da nemudoma predloži predloge za direktive o drugih oblikah prožnega dela, kakršni sta delo za določen čas in začasno delo prek zaposlitvene agencije;
5. ker je Evropski svet v svojih sklepih z izrednega zasedanja o zaposlovanju, sprejetih v Luksemburgu, povabil socialne partnerje, naj s pogajanjem dosežejo sporazume, da „posodobijo organizacijo dela, vključno s prožnimi oblikami dela, da bi tako podjetja postala produktivna in konkurenčna in da bi dosegli potrebno ravnovesje med prožnostjo in varnostjo“;
6. ker so pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas splošna oblika delovnih razmerij in prispevajo h kakovosti življenja zadevnih delavcev in k izboljšanju poslovnih rezultatov;
7. ker je uporaba pogodb o zaposlitvi za določen čas, ki temeljijo na objektivnih razlogih, način preprečevanja zlorab;
8. ker so pogodbe o zaposlitvi za določen čas značilnost zaposlovanja v nekaterih sektorjih, poklicih in dejavnostih, kar morebiti ustreza delodajalcem in tudi delavcem;
9. ker je žensk več od polovice vseh delavcev, zaposlenih za določen čas v Evropski uniji, in ta sporazum lahko prispeva k izboljšanju enakih možnosti med moškimi in ženskami;
10. ker ta sporazum od držav članic in socialnih partnerjev zahteva, da sami uredijo vse za uresničevanje teh splošnih načel ter izvajanje minimalnih zahtev in določb tega sporazuma, kar omogoča upoštevanje stanja v vsaki državi članici in razmer v posameznih sektorjih in v poklicih, s sezonskimi dejavnostmi vred;
11. ker ta sporazum upošteva, da je treba izboljšati zahteve socialne politike, okrepiti konkurenčnost gospodarstva Skupnosti ter se izogniti takemu postavljanju upravnih, finančnih in pravnih ovir, ki bi zavirale ustanavljanje in razvoj malih in srednjih podjetij;
12. ker so socialni partnerji v najboljšem položaju, da najdejo rešitve, ki ustrezajo potrebam delodajalcev in delavcev, morajo torej imeti posebno vlogo pri izvajanju in uporabi tega sporazuma.

PODPISNICE SO SE SPORAZUMELE O NASLEDNJEM:

Namen (določba 1)

Namen okvirnega sporazuma je:

- (a) izboljšati kakovost dela za določen čas z zagotavljanjem uporabe načela nediskriminacije;
- (b) vzpostaviti okvir za preprečevanje zlorab, ki izhajajo iz veriženja pogodb o zaposlitvi ali delovnih razmerij za določen čas.

Področje uporabe (določba 2)

1. Ta sporazum se uporablja za delavce, zaposlene za določen čas, ki so sklenili pogodbo o zaposlitvi ali delovno razmerje, kakor ju opredeljujejo zakoni, kolektivne pogodbe ali običaji v vsaki državi članici.
2. Po posvetovanju s socialnimi partnerji lahko države članice in/ali socialni partnerji določijo, da se ta sporazum ne uporablja za:
 - (a) začetno poklicno usposabljanje in vajeniške programe,
 - (b) pogodbe o zaposlitvi in delovna razmerja, ki so bila sklenjena v okviru posebnega javnega ali javno podprtega usposabljanja, programov povezovanja in poklicnega prekvalificiranja.

Opredelitve (določba 3)

1. V tem sporazumu izraz „delavec, zaposlen za določen čas“ pomeni osebo, ki ima pogodbo o zaposlitvi ali delovno razmerje, sklenjeno neposredno med delodajalcem in delavcem in pri katerem je konec pogodbe o zaposlitvi ali delovnega razmerja določen z objektivnimi pogoji, kakršni so potek določenega datuma, dokončanje določene naloge ali nastop posebnega dogodka.
2. V tem sporazumu izraz „primerljiv delavec, zaposlen za nedoločen čas“ pomeni osebo, ki ima pogodbo o zaposlitvi ali delovno razmerje za nedoločen čas v istem podjetju, opravlja enako ali podobno delo/poklic, pri čemer se upošteva izobrazba/strokovnost.

Če v istem podjetju ni primerljivega delavca, zaposlenega za nedoločen čas, se za primerjavo uporabi veljavna kolektivna pogodba ali, če take pogodbe ni, nacionalno zakonodajo, kolektivne pogodbe ali običaji.

Načelo nediskriminacije (določba 4)

1. Delavci, zaposlene za določen čas, se glede pogojev zaposlitve ne sme obravnavati manj ugodno kakor primerljive delavce, zaposlene za nedoločen čas, razen kjer je različno obravnavanje upravičljivo iz objektivnih razlogov.
2. Kjer je to primerno, se uporabi načelo *pro rata temporis*.
3. Način uporabe te določbe opredelijo države članice po posvetovanju s socialnimi partnerji in/ali socialni partnerji, pri čemer upoštevajo evropsko zakonodajo, nacionalno zakonodajo, kolektivne pogodbe in običaje.
4. Obdobje pridobivanja kvalifikacij z opravljanjem dela, ki se nanašajo na posebne pogoje zaposlovanja, so enake za delavce, zaposlene za določen čas in tudi za nedoločen čas, razen kjer so različne kvalifikacije, pridobljene z opravljanjem dela določeno obdobje, upravičljive iz objektivnih razlogov.

Ukrepi za preprečevanje zlorab (določba 5)

1. Za preprečevanje zlorab, ki izhajajo iz veriženja pogodb o zaposlitvi ali delovnih razmerjih za določen čas, države članice po posvetovanju s socialnimi partnerji skladno z nacionalno zakonodajo, kolektivnimi pogodbami ali običaji in/ali socialni partnerji, kadar ni ustreznih pravnih ukrepov, ki bi preprečevali zlorabo, uvedejo enega ali več naslednjih ukrepov tako, da upoštevajo potrebe posameznih sektorjev in/ali kategorij delavcev:
 - (a) objektivne razloge, ki upravičujejo obnovev takšnih pogodb ali razmerij;
 - (b) najdaljše skupno trajanje zaporednih pogodb ali razmerij za določen čas;
 - (c) število obnovitev takšnih pogodb ali razmerij.
2. Države članice po posvetovanju s socialnimi partnerji in/ali socialni partnerji po potrebi določijo, pod kakšnimi pogoji se pogodbe o zaposlitvi ali delovna razmerja:
 - (a) štejejo za „zaporedna“,
 - (b) štejejo za pogodbe ali razmerja za nedoločen čas.

Obveščanje in možnosti zaposlitve (določba 6)

1. Delodajalci obvestijo delavce, zaposlene za določen čas o prostih delovnih mestih, ki se sprostijo v podjetju ali poslovalnici, da jim zagotovijo enake možnosti za dostop do stalnega mesta kakor drugim delavcem. Takšne informacije se zagotovijo s splošno objavo na primernem kraju v podjetju ali poslovalnici.
2. Delodajalci delavcem, zaposlenim za določen čas omogočijo kar najširši dostop do ustreznih možnosti usposabljanja, ki izboljšajo njihovo strokovnost, poklicni razvoj in poklicno mobilnost.

Obveščanje in posvetovanje (določba 7)

1. Delavci, zaposleni za določen čas se upoštevajo pri izračunu praga, nad katerim se predstaviški organi delavcev, ki jih določa nacionalna zakonodaja in zakonodaja Skupnosti, ustanovijo v podjetju, kot to zahtevajo nacionalni predpisi.
2. Načine uporabe določbe 7(1) opredelijo države članice po posvetovanju s socialnimi partnerji in/ali socialni partnerji skladno z nacionalno zakonodajo, kolektivnim pogodbami ali običaji in ob upoštevanju določbe 4(1).
3. Delodajalci morajo predstaviškemu organu delavcev kar najbolj zagotoviti ustrezne informacije o delu za določen čas v podjetju.

Določbe o izvajanju (določba 8)

1. Države članice in/ali socialni partnerji lahko ohranijo ali sprejmejo določbe, ki so za delavce ugodnejše od zapisanih v tem sporazumu.
2. Ta sporazum ne vpliva na nobene podrobnejše določbe Skupnosti, zlasti ne na tiste s področja enake obravnave ali enakih možnosti moških in žensk.
3. Izvajanje določb tega sporazuma ni veljavna podlaga za zniževanje splošne ravni zaščite delavcev na področju, na katero se nanaša ta sporazum.
4. Ta sporazum ne posega v pravice socialnih partnerjev, da na ustrezni ravni, vključno z evropsko, sklenejo sporazume, s katerimi prilagajajo in/ali dopolnjujejo določbe tega sporazuma, tako da upoštevajo posebne potrebe vpletenih socialnih partnerjev.

5. Preprečevanje in reševanje sporov in delovnih sporov, ki izhajajo iz uporabe tega sporazuma, poteka skladno z nacionalno zakonodajo, kolektivnimi pogodbami in običaji.
6. Če tako zahteva ena od podpisnic tega sporazuma, podpisnice ponovno pregledajo uporabo tega sporazuma pet let po datumu sprejetja sklepa Sveta.

Fritz VERZETNITSCH
Predsednik ETUC

Georges JACOBS
Predsednik UNICE

Antonio CASTELLANO AUYANET
Predsednik CEEP

Emilio GABAGLIO
Generalni tajnik ETUC

Dirk F. HUDIG
Generalni tajnik UNICE

Jytte FREDENSBORG
Generalni tajnik CEEP

18. marca 1999
